

Hrvatska udruga za znanstvenu komunikaciju – ZNAK, Kačićeva 23, 10000 Zagreb
OIB: 36143714458
E-mail: znak@znak.hr

Tajnica udruge: Iva Grabarić Andonovski, univ. spec.
Tel: 01/4605179
E-mail: igrabaric@pbf.hr

Izveštaj predsjednika Hrvatske udruge za znanstvenu komunikaciju – ZNAK o aktivnostima Udruge od 25. veljače 2020. do 5. veljače 2021.

U razdoblju od 25. veljače 2020. godine, kad je održana prva godišnja skupština Udruge ZNAK, Upravni odbor se sastao tri puta, a članovi Upravnog odbora su aktivno promicali vrijednosti i djelatnosti Udruge. Usprkos otežanoj komunikaciji uslijed pandemije, Udruga je tijekom 2020. godine djelovala na polju razvoja znanstvene komunikacije u Hrvatskoj nizom aktivnosti koje su dijelom definirane programom rada, a dijelom posljedica trenutnih potreba i događanja u okviru hrvatskog znanstveno-obrazovnog sustava. Aktivnosti Udruge mogu se podijeliti u nekoliko skupina:

1. Aktivnosti vezane uz unaprjeđenje znanstvenog izdavaštva i diseminaciju novih spoznaja i iskustava

U ovom segmentu Udruga je sudjelovala u organizaciji 7. međunarodne konferencije o znanstvenoj komunikaciji i znanstvenom izdavaštvu u kontekstu otvorene znanosti PUBMET2020, koja je radi epidemiološke situacije održana u virtualnom obliku od 16. do 19. rujna 2020. Konferenciju su organizirali Sveučilište u Zadru, Hrvatska udruga za znanstvenu komunikaciju - ZNAK, Prehrambeno-biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Institut Ruđer Bošković. Pokrovitelji konferencije bili su Ministarstvo znanosti i obrazovanja, OpenAIRE, Europsko udruženje znanstvenih urednika EASE i SPARC Europe. U okviru konferencije održan je:

- 1 webinar (NI4OS National Capacity Building Training)
- 3 radionice (akademsko pismo, PlumX i FAIR podaci)
- 4 pozvana predavanja (Johan Rooryck, Arianna Becerril García, Lisa Janicke Hinchliffe i Marin Dacos)
- 13 tematskih sesija, uključujući sesije iz 8 gradova (5 država): Zagreb, Split, Novi Sad, Zadar, Ljubljana, Skopje, Sarajevo, Osijek i OPERAS, SPARC Europe i EASE sesije
- 2 panel rasprave (časopisi malih znanstvenih zajednica i politike OS)
- 1 sesija kratkih izlaganja recenziranih radova

Ukupno se na mrežnu stranicu konferencije registriralo više od 400 sudionika iz 50 zemalja.

Nakon konferencije je 23. rujna 2020. u organizaciji Udruge ZNAK i hrvatskog ogranka EASE-a održan webinar u sklopu tjedna posvećenog recenzijskom postupku (Peer Review Week 2020) pod naslovom *Open peer review or how to enhance trust in peer review*. Predavači su bili članica Upravnog odbora Jadranka Stojanovski i Mario Malički (Stanford University/Sveučilište u Splitu), a moderatorica tajnica Udruge Iva Grabarić Andonovski. Webinar je pratilo 39 sudionika, a snimka webinara je dostupna na YouTube kanalu Udruge ZNAK.

Osim toga, 3. prosinca 2020. održana je radionica o izradi XML formata radova, koju je vodio član Upravnog odbora Marko Ban, a moderirala Iva Grabarić Andonovski. Radionica je okupila 38

sudionika, a snimka radionice je također dostupna na YouTube kanalu (poveznica se nalazi i na web stranici Udruge).

Istoga dana je održana i panel rasprava u organizaciji Elseviera pod nazivom *Future pathways of Croatian research* koja se dotakla više fundamentalnih tema vezanih uz istraživanja i njihovu diseminaciju u Hrvatskoj, a sudionici su bili Vladimir Mrša (ZNAK), Irena Martinović Klarić (HRZZ), Ivanka Stričević (NSK), John T. Green (Queens' College Cambridge), Gunnar Sivertsen (NIFU), te Marat Fatkhullin i Jorg Hellwig (Elsevier). Panel rasprava ukupno je okupila oko 150 sudionika.

2. Aktivnosti vezane uz osiguranje adekvatnog financiranja hrvatskih znanstvenih, znanstveno-stručnih i popularizacijskih časopisa

Odlukom Ministarstva znanosti i obrazovanja u 2020. godini je promijenjen način financiranja znanstvenih, znanstveno-stručnih i popularizacijskih časopisa pri čemu je financiranje časopisa čiji su izdavači znanstvene i znanstveno-obrazovne institucije, korisnici programskog financiranja, prebačeno na institucije i njihova programska sredstva. To je časopise dovelo u nejednak položaj koji nije bio uvjetovan njihovom kvalitetom nego izdavačem, a opstojnost mnogih časopisa bila je time dovedena u pitanje. Istovremeno, smanjena su i sredstva za financiranje onih časopisa koji su se i dalje mogli financirati putem javnog natječaja MZO. Hrvatska udruga za znanstvenu komunikaciju reagirala je provedbom dvaju anketa, kojima se nastojalo utvrditi kako su se promjene u sustavu odrazile na časopise i kako su se oni snašli u novim uvjetima financiranja. Budući da su obje ankete pokazale da su časopisi i njihova uredništva uglavnom nezadovoljni novom situacijom, organiziran je sastanak predstavnika Udruge (Ružice Beljo-Lučić i Vladimir Mrše), najprije s ministricom Blaženkom Divjak, a nakon promjene resornog ministra i s predstavnicima Uprave za znanost MZO Hrvojem Meštrićem i Amalijom Babić. Na drugom sastanku su izneseni i rezultati druge, opsežnije ankete koja je obuhvaćala i podatke o indeksiranju časopisa, a koju je obradio i detaljni izvještaj o njoj pripremio član Upravnog odbora Danijel Namjesnik. Predstavnici MZO su se pozitivno očitovali o anketi, uvažili rezultate ankete i pokazali spremnost za daljnju suradnju s Udrugom. Svojim aktivnostima Udruga je uspjela postići da se na natječaj MZO za financiranje časopisa za 2021. godinu mogu ponovno prijaviti svi časopisi, a da se sredstva osigurana za časopise ponovno vrata na iznos od 13.065.022 kn, što odgovara financiranju iz 2018. godine. Natječaj bi, prema riječima predstavnika MZO, trebao biti raspisan početkom 2021. godine, a prijave će se razmatrati prema dosadašnjim kriterijima, no Povjerenstvo MZO će kontinuirano raditi na daljnjim poboljšanjima i modernizaciji kriterija.

3. Aktivnosti vezane uz financijsku konsolidaciju Udruge

Udruga je kroz 2020. godinu, kao prvu cjelovitu godinu djelovanja, radila i na financijskoj konsolidaciji. Pritom je najveći prihod Udruge bio od organizacije konferencije PUBMET2020, ali se kontinuirano radilo i na povećanju broja članova. Osim toga, Udruga se prijavila i na natječaje MZO za organizaciju skupova i financiranje udruga. Na prvom natječaju osigurano je 11.500 kn, dok nam na drugom natječaju sredstva nažalost nisu dodijeljena. Također, Udruga se prijavila i na natječaj Zaklade HAZU, ali joj ni na tom natječaju nisu dodijeljena sredstva. No, sveukupno se može

Hrvatska udruga za znanstvenu komunikaciju – ZNAK, Kačićeva 23, 10000 Zagreb
OIB: 36143714458
E-mail: znak@znak.hr

Tajnica udruge: Iva Grabarić Andonovski, univ. spec.
Tel: 01/4605179
E-mail: igrabaric@pbf.hr

konstatirati da je financijska situacija Udruge zadovoljavajuća, te da Udruga u 2021. godinu ulazi sa sredstvima koja joj omogućuju uspješnu realizaciju planiranih aktivnosti. Detalji financijskih prihoda i rashoda dostupni su u priloženom financijskom izvještaju za 2020. godinu.

4. Suradnja s ostalim institucijama

Upravni odbor Udruge je 8. rujna 2020. poslao dopis Srcu u vezi unapređenja usluga Hrčka, kompatibilnosti Hrčka sa softverskim rješenjima poput OJS-a, unosom podataka o recenzijском postupku, nedostatku detaljnijih uputa za uredništva i kompatibilnosti sa Sherpa/Romeo. Kao rezultat toga, Hrčak tim je 2. studenog 2020. organizirao OJS radionicu za urednike časopisa na Hrčku, ažurirao verziju na OJS 3.2.1.2, te odabrao dva časopisa koji su se javili na raspisani poziv, a kojima će izraditi XML formate radova. Osim toga, ravnatelj Srca Zoran Bekić poslao je poziv Udruzi ZNAK za imenovanje predstavnika Udruge u Savjet Hrčka tijekom dvogodišnjeg mandata (2021.-2023.). Upravni odbor je jednoglasno odlučio da Udrugu u Savjetu Hrčka tijekom dvogodišnjeg mandata predstavlja Iva Grabarić Andonovski.

Predstavnice Udruge ZNAK Jadranka Stojanovski, Iva Grabarić Andonovski i Tamara Mohorić sastale su se (online) 15. rujna 2020. s predstavnicama Sherpa/Romeo na čelu s Helen Foster, da bi utvrdile koje su poteškoće prisutne pri uvrštavanju časopisa u njihovu bazu, te na koji način bi se te poteškoće mogle riješiti. Dogovoreno je da će Udruga ZNAK prikupiti informacije o tome koje podatke časopisi trebaju dostaviti za uvrštenje u bazu te ih proslijediti uredništvima, a Sherpa/Romeo će nakon zaprimanja potrebnih podataka u što kraćem roku ih obraditi i uvrstiti u bazu.

Članica Upravnog odbora Udruge Jadranka Stojanovski je održala online sastanak s predstavnikom Directory of Open Access Journals (DOAJ) Dominicom Mitchellom u vezi uvrštavanja što većeg broja hrvatskih časopisa u tu bazu. Dogovoreno je da će DOAJ dostaviti Udruzi potrebne materijale, Udruga će posredovati pri uvrštavanju časopisa u bazu, organizirat će se article level harvesting s Hrčka i organizirati webinar za urednike o važnosti uvrštenja časopisa u DOAJ.

Osim toga, Udruga je aktivno surađivala s Europskim udruženjem znanstvenih urednika (EASE). Organizirano je grupno učlanjenje u hrvatski ogranak EASE-a (31 član), te je dogovoren popust na članarinu (54£). Uz PRW2020 webinar, članovi udruge ZNAK sudjelovali su u anketi EASE o jezičnom uređivanju časopisa. Suradnja Udruge ZNAK i EASE će se nastaviti i dalje, a razmatra se i mogućnost prijave za domaćinstvo jedne od predstojećih EASE konferencija.

5. Organizacija PUBMET2021 konferencije

18. siječnja 2021. održan je inicijalni sastanak za organizaciju PUBMET2021 konferencije. Konferencija će se zbog još uvijek aktualne situacije s pandemijom uzrokovanom COVID-19 i ove godine održati u virtualnom okruženju. Upravni odbor Udruge je na posljednjem sastanku donio odluku o tome da će Udruga ZNAK i ove godine biti suorganizator konferencije, a članovi Udruge će kao i prethodne godine sudjelovati u organizaciji konferencije.

Hrvatska udruga za znanstvenu komunikaciju – ZNAK, Kačićeva 23, 10000 Zagreb
OIB: 36143714458
E-mail: znak@znak.hr

Tajnica udruge: Iva Grabarić Andonovski, univ. spec.
Tel: 01/4605179
E-mail: igrabaric@pbf.hr

6. Ostale aktivnosti

- Otvoren je YouTube kanal s video snimkama radionica i webinarata
<https://www.youtube.com/channel/UCcNI4hZb4BK16gSNksvadSw/featured>
- Udruga je uključena u sustav e-Porezna radi izdavanja e-računa
- Predan je polugodišnji financijski izvještaj Fini
- Dobiven je PDV/ID broj HR36143714458
- Udruga je uključena u sustav e-Komunikacije putem e-Pravosuđa
- Otvoren je PayPal račun Udruge za lakšu uplatu članarina
- Pripremljen je financijski izvještaj za Finu za 2020. godinu

Predsjednik Udruge ZNAK:

Vladimir Mrša

U Zagrebu, 5. veljače 2021.